

УДК 37.011.3 - 051:005.336.5

*Олена Семенов,
м. Київ*

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ АКАДЕМІКА ЛЮБОВІ МАЦЬКО

У статті зацентована увага на складових педагогічної майстерності академіка НАПН України Любові Іванівни Мацько, зокрема, на мовній майстерності, самобутньому індивідуально-творчому стилі, наставництві. Доводиться, що авторська педагогічна діяльність Любові Іванівни Мацько дозволяє виховувати майбутніх учителів, здобувачів наукового ступеня як майстрів педагогічної дії в інноваційній освіті.

***Ключові слова:** педагогічна майстерність, мовна майстерність, педагогічна дія, особистість, учитель, Любов Мацько.*

У 1984 р. завдяки московському видавництву «Педагогіка» читачі познайомилися з перекладом книги Едварда Стоунса «Психопедагогіка. Психологічна теорія і практика учіння». Відомий педагог загострив увагу освітян на психопедагогіці, яку як самостійну науку передбачив свого часу ще І. Песталоцці, заактуалізував зокрема і «взаємодію двох домінуючих суб'єктів педагогічної дії в освітній системі – учителя й учня» [3, с. 15],

про що писав попередньо і К. Ушинський у праці «Людина як предмет виховання...». На численних прикладах учений доводив: «...Лише завдячуючи вчителям, які будують свою педагогічну дію у школі на певних теоретичних та практичних принципах психології, ми зможемо домогтися суттєвого прогресу в практиці учіння» [12, с. 21-22]. Блискуче про це пише і академік І. Зязюн: «Педагогічна майстерність є індивідуальним внеском у педагогічну культуру суспільства, і лише повне усвідомлення механізмів власної педагогічної дії уможливорює передачу майстерності іншим» [4, с. 9].

В освітянських колах педагога-майстра почесно величають носієм гуманітарної культури, психологом, Майстром живого педагогічного слова і взаємодії. Особистість українського вченого, а особливо педагога-філолога має відзначатися українською елітарністю, – зауважує Л. Мацько [8, с. 76]. Це поняття не легко піддається дефініції, особливо в країні, що має перервану і слабку традицію державності і тих суспільних верств, що державою коронувалися б як еліта. Але тим не менше живе в народі, серед її інтелігенції досить стійке уявлення про еліту як освічених, духовно й культурно просвітлених особистостей з високими ідеалами і благородними діяннями на користь суспільно-громадських інтересів українського народу [8, с. 76].

Такою українською елітарністю пронизані праці самої Любові Іванівни Мацько, доктора філологічних наук, професора, академіка НАПН України, завідувача кафедри стилістики української мови Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Понад сорокарічна педагогічна діяльність Любові Іванівни Мацько пов'язана зі школою: загальноосвітньою і вищою. Дослідницькі міркування, прогностичні ідеї відомого лінгвостиліста і лінгводидакта слугують теоретико-методологічним підґрунтям дослідження педагогічної майстерності як вияву творчої індивідуальності. Педагогіку, лінгводидактику Л. Мацько збагатила чималою кількістю нових аксіологічних смислів учительської професії: інтелектуальність, інтелігентність, шляхетна вихованість, духовна елітарність, відкритість до нових знань і вмій.

Особливості розвитку інтелектуальної еліти, її науковий авторитет, культурні цінності і пріоритети лідера наукової школи

досліджують у контексті наукознавства (Д. Зербіно, В. Краєвський), філософії людиноцентризму (В. Кремень), філософії, педагогіки і психології добра і культури (І. Зязюн), професійної педагогіки (С. Гончаренко, О. Дубасенюк, Г. Кловак, Н. Ничкало, О. Отич, С. Сисоєва, Л. Хомич), психології духовності, честі і гідності (В. Рибалка, Е. Помиткін), стилістики наукового тексту (Є. Баженова, М. Котюрова, Л. Мацько, П. Селігей). З урахуванням ключових ідей, представлених у концептуальних працях названих вище авторів, у межах статті на прикладі наукових і науково-навчальних текстів крізь призму педагогічної майстерності Л. Мацько розглянемо риси особистості вчителя, вчителя-словесника як мовної особистості.

Неповторність індивідуально-творчого стилю педагога-дослідника – від батька і матері, від учителів, від постійного самостійного пізнання мови і людської психології. Батько Іван Васильович, мама Тетяна Кирилівна Недбайли змалечку привчали поважати працю, що «спрямовувалася на виховання і вдосконалення кращих людських чеснот», дотримуватися «постулатів істинності («говори правду»), ясності («говори зрозуміло»), щирості («не фальшуй, не приховуй, будь відкритим»), коректності («будь обережним у висловлюваннях»), скромності («не хизуйся»), гідності («тримайся достойно, не опускайся, не дозволяй собі зайвого»))» [8, с. 21].

Учителі, директор семирічної школи в селі Переяславське Переяслав-Хмельницького району Київської області, фронтовик Олексій Юхимович Єфіменко, педагоги і вихователі Переяслав-Хмельницького педагогічного училища, класний керівник Олексій Кирилович Макаренко, викладачі Київського педагогічного інституту імені М. Горького (тепер – Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова) Тетяна Федорівна Бугайко, Петро Кас'янович Волинський, Михайло Андрійович Жовтобрюх, Андрій Петрович Медушевський, Марія Яківна Плющ створювали для формування особистості молодого педагога «максимально позитивне навчально-виховне середовище Правдиві Майстри розуміли кожного учня, студента індивідуально, враховували його задатки і можливості, спонукали кожного до бачення своєї перспективи в житті, самоаналізу, визначення цілей, обґрунтування мотивів,

досягнення певної мети» [1, с. 3-4], «виховували духовне благородство, пошану до думки іншої людини, правильність, виразність, ясність, точність, стислість, доцільність мовлення, розвивали мовне чуття, що становить фундамент професіоналізму вчителя» [8, с. 2-4].

Ще студенткою щорічно працювала вихователем чи вожатою у піонерських та учнівських таборах, учителькою української мови і літератури у школі-інтернаті села Іванівки Великописарівського району Сумської області. З 1968 р. і по сьогодні засобами мови, «на її лексико-поняттійному арсеналі» виховує яскраві мовні особистості майбутніх учителів і «розкриває» їх як індивідуальності у Національному педагогічному університеті імені Михайла Драгоманова. Особливий світ лінгвістики, стилістики, риторики Любов Мацько збагачує мовним добротворенням і мовним оптимізмом, животворним впливом Українського Слова на розум і почуття співгромадян. Складовими педагогічної майстерності Любов Мацько визначає професійно-педагогічну компетентність, мовну майстерність, самобутній індивідуально-творчий стиль, наставництво, довірливе професійно-педагогічне спілкування з учнями, студентами, магістрантами, аспірантами, вчителями, викладачами, колегами-науковцями, з усіма, хто прагне ефективно користуватися україномовними ресурсами.

Крізь призму дослідницької парадигми, педагогічного досвіду, педагогічної майстерності Любові Іванівни Мацько окреслимо деякі аспекти /риси особистості вчителя, зокрема вчителя-словесника. На переконання дослідниці, це інтелектуальна еліта, висококваліфікований фахівець, котрий успішно володіє «системними знаннями, навичками і вміннями з лінгвістичних, літературознавчих, психологічних, педагогічних наук, ефективними сучасними методиками навчання і виховання; це «рівночасно культуролог і державник, тобто всебічно розвинена і культурно обізнана людиною та провідник ідей державотворення і демократизації країни [8, с. 69].

У вихованні рис творчої особистості інтелектуальної еліти, формуванні їх життєвої стратегії важливе місце Л. Мацько відводить мовній освіті, мовному вихованню, мовній культурі, мовній поведінці [7–9]. Ідеться про формування життєвої потреби

і профільної мотивації знати сучасну українську літературну мову, досконало володіти нею у всіх сферах суспільного життя, про виховання поваги до інших етносів і їх мов, до заохочення своїх вихованців до усвідомлення своєї активної життєвої позиції, становлення морально-етичного кодексу молоді особистості й вироблення власної програми мовного розвитку, бо без неї неможливим буде наступне фахове вдосконалення.

Вирішальну роль у мовній освіті й мовному вихованні особистості вчителя Любов Іванівна відводить читанню книг: української і зарубіжної класики, новинок з філології, психології, педагогіки. «Людина, яка не читає або дуже мало читає, не може по-справжньому зрозуміти і саму себе, не те, що інших, бо «слова є засобом розуміти іншого, як самого себе і розуміти самого себе так, як іншого» (О. Потебня) [8, с. 68]. А це і яскраве слово, і помітка, і написане олівцем міркування на полях сторінки. Зникне аналіз художньої деталі, зщезне живе слово майстра, «зачерствіє» думка, свідомість, холодно буде в аудиторії, майбутній учитель не набуде широкого діапазону фонових знань, які допоможуть розвинути позитивну мотивацію учнів до мови, до літератури, розширити коло життєвих вражень.

Можливо, дослідницьку пристрасть до серйозної роботи з книгою професійно виховала у студентки Любові ще Юлія Вердоні, бібліотекар Переяслав-Хмельницького педагогічного училища, потім науковий керівник дисертації М. Жовтобрюх [1; 8]. Прислужилося і самостійне ознайомлення з працями Олександра Потебні, Михайла Бахтіна, Олександра Білецького, Григорія Сивоконя про відповідальність письменника за мову твору, про читача.

Кожний мовець-автор повинен дбати й про мовця-читача та слухача, – наголошує Л. Мацько студентам, аналізуючи разом із майбутніми вчителями-словесниками художні тексти знакових постатей української національної культури і мови. Шляхетні обриси української культури у мовних особистостях вихованців вона поповнює знаннями про таких видатних мовних особистостей, як Т. Шевченко, М. Грушевський, М. Драгоманов, І. Котляревський, М. Коцюбинський, І. Нечуй-Левицький, Панас Мирний, Г. Сковорода, І. Франко, Леся Українка та багато інших сподвижників рідного Слова.

Дослідниця дотримується вимог О. Потебні, котрий відповідальність письменника за мову твору пов'язував передусім із читачем: «В організованому суспільстві з серйозним ставленням до літератури складається і стосовно писемної мови громадська совість, чуття користі, міри і краси, які однаково зв'язують письменника і читача. Думка повинна розвиватися, отже, і мова повинна рости, але непомітно, як трава росте. Все, що зупиняє на самому слові, будь-яка не тільки неясність, але помітна незвичайність його, відволікає увагу від змісту. Лише прозорість мови дає змісту можливість діяти легко, сильно, художньо» [11, с. 172]. Відповідально ставиться і до методологічних принципів аналізу О. Білецького: до аналізу тексту слід підходити неупереджено; вивчати текст у «самому собі», з погляду його зовнішньої і внутрішньої форми; досліджувати умови появи твору і його образів: душевну організацію автора і середовище, що його сформувало; пам'ятати, що літературний образ не є чимось застиглим, він живе і видозмінюється у сприйнятті різних категорій і поколінь читачів» [2, с. 260].

Щоб виховувати учня (студента) як активного читача, важливо постійно (з дошкілля) відкривати перед ним переваги і наслідки читання, що активно розвиває пізнання, розширює перцептивний досвід, формує словник, усталює мовні стереотипи. Читання словників, довідників, художньої літератури, міркує Л. Мацько, подовжує сприймання, усталює увагу, розвиває образну уяву. Краплені міркування (психологи кажуть: сліди) зливаються у ланцюжок міркувань, розвивається мовомислення і мовотворення. Мислення стає швидшим, точнішим, тобто ефективнішим, а мовлення – правильнішим і оптимальнішим для спілкування...образність мови стає формою образного бачення світу [8, с. 75]. Через емпатійне, емоційне переживання, рефлексивне пізнання духовно-моральних норм і культурних цінностей школяр /студент готується до самостійного спілкування з мистецтвом слова, формується його художньо-педагогічне мислення, відбувається творчий саморозвиток, відкритість до спілкування з іншими культурами.

Для мовної особистості учителя української мови і літератури фахово важливим, переконує власним прикладом

Л. Мацько, є виразний індивідуальний стиль та висока культура мовлення. Самій Любові Іванівні властиве досконале, яскраве, оригінальне використання засобів загальнонаціональної мови, що відображає риси її індивідуального світобачення і світосприймання.

Ось деякі з висловів Любові Мацько про особистість: *«Зростає роль особистостей як антропологічних самоцінностей («образів Божих у людській подобизні»), безмежно багатих у самотворенні і самопізнанні, самореалізаціях і саморозвитках»* [8, с. 25]; *«Мовна особистість – це узагальнений образ носія мовної свідомості, національної мовної картини світу, мовних знань, умінь і навичок, мовних здатностей і здібностей, мовної культури і смаку, мовних традицій і мовної моди»* [8, с. 27].

Секрет мовотворчості Любов Іванівна пояснює так: механізмом мовної творчості керують глибинні закони пізнання, здатність людини на основі мисленневого апарату до узагальнень і висновків, до вербалізації креативно пізаного і до креативно вербального відображення [8, с. 34]. Для того, щоб досягти виразності й багатства індивідуального стилю, потрібно, на її переконання, постійно збагачуватися новими мовними засобами зі сфери професійного мовлення власного та споріднених фахів; користуватися словниками і довідниками; виробити увагу до чужого бездоганного мовлення, аналізувати, чим воно досконале: багатством словника, інтонацій, особливостями тембру, різноманітністю синтаксичних структур, умінням будувати фрази і текст, індивідуальною образністю, порівняннями, епітетами, метафорами тощо; читати, якщо не постійно, то хоча б періодично, українську класичну і сучасну літературу та публіцистику, пресу з тим, щоб мати «на слуху» рівень розвитку сучасної української літературної мови; хоча б періодично читати вголос; читати «з олівцем»; постійно бути уважним до власного мовлення і мовлення найближчих людей, колег, не розслаблюватися, дбати про природність, невимушеність мовлення; зачувати гарні зразки напам'ять; бути уважним до життя, до різноманіття його форм, барв, явищ, процесів як у природі, так і в суспільстві; помічати, як усе відображається в нашій мовній картині світу; сприймати мову як свою людинолюбну сутність, як картину світу, як порадника і

помічника в суспільному житті; своє мовне вдосконалення розуміти як постійний органічний стан і поширювати це розуміння серед інших.

Важливою складовою особистості, мовної особистості вчителя поряд із ціннісним, світоглядним, культурологічним, поведінковим тощо компонентами Любов Мацько визначає мовну майстерність як здатність особистості для викладу своїх думок з урахуванням мовних норм обирати з можливих варіантів найбільш вдалий, точний у семантичному і стилістичному відношеннях. Мовна майстерність ґрунтується на орфографічно-пунктуаційній грамотності, стилістичній виразності, комунікативній доцільності та оптимальності [7, с. 27].

Обов'язковою рисою особистості педагога, переконує Любов Іванівна, має бути правдивий тон. Уперше положення про цінність особистості чітко проголосив І. Кант. Найвищим критерієм цінності особистості німецький філософ вважав правдивість у внутрішньому визнанні перед самим собою, а також у відношеннях до кожного іншого [5]. Важливо не загубити, переконує Л. Мацько, а розвивати і зміцнювати цю рису в період набуття професійних знань. Невід'ємною ознакою успішного розвитку є також відкритість особистості до самої себе, до інших, до друзів, колег, до своєї і чужих культур, до світу і часу, в якому живемо і на запити якого маємо відповідати – самопрезентуватися.

Любов Іванівна з невимовною вдячністю згадує відомого вченого-лінгвіста Михайла Андрійовича Жовтобрюха, завдяки настановам якого вона з легкістю може розібратися у складнощах філологічної науки. А сьогодні вона вже сама турбується про міцні і впевнені крила своїх учнів, здоров'єзберезувальним словом зцілює дисертантів: усім світло від її шляхетної вихованості. Побуваймо на заняттях у майстра. Ми обов'язково станемо свідками, як на очах аудиторії народжується і пульсує думка, блискуче здійснюється філологічний аналіз тексту. Водночас лекції видатної особистості спонукають урешті замислитися і над тим, що мова – «не лише інформаційний код..., це передусім душа людська, розвиток, самовираження».

Формально функції, роль, обов'язки наставника прописані у «Положенні про підготовку науково-педагогічних та наукових

кадрів»: проводить співбесіду, здійснює контроль, спрямовує, координує, консультує, оцінює, радить, читає, виправляє, переконує, нагадує, редагує тощо. Але є щось більш значуще за цей синонімічний ряд – материнська турбота й підтримка «наукових крил». Робота наставника – це образ життя, постійний, щоденний, щохвилинний правдивий пошук істини через сумнів і власне серце, відкритість та наукова щедрість на нові ідеї. Наставник уміє працювати сам і власним прикладом спонукає майбутніх викладачів, учителів-дослідників до щоденної, важкої, виснажливої, але оптимістичної наукової праці – на позитивний і необхідний дослідницький результат. Учні Любові Мацько відзначаються українською елітарністю, яку пропагували освічені, духовно й культурно просвітлені особистості з високими ідеалами і благородними діями на користь суспільно-громадських інтересів українського народу Тарас Шевченко, Іван Франко, вчені Володимир Вернадський, Агатангел Кримський, Павло Чубинський, наші сучасники Олександр Біляєв, Євген Пасічник, Борис Степанишин, Леонід Скуратівський, Ніла Волошина. Вони жили енергетикою України й освіти і збагачували її [8, с. 78].

Книга Л. Мацько «Українська мова в освітньому просторі» [8] презентує цілісну інноваційну концепцію інтегрованого навчального курсу, який уповні має знайти місце у варіативній частині магістерської підготовки і ефективно реалізується крізь призму етнокультурних і соціолінгвістичних змін кінця ХХ – початку ХХІ століття, факти когнітивної, комунікативної лінгвістики, риторики, лінгвокультурології, комунікативно-діяльнісного, особистісно-орієнтованого підходів. Першочергове місце в посібнику займає наука (знання), технологія, соціально-культурні цінності, тріада «студент – підручник – викладач», проблемний підхід, діалоговий режим спілкування, самостійна пізнавальна діяльність. Наскрізна концептуальна ідея науково-навчальної праці – формування креативної мовної особистості, яка має розвинуте чуття мови, мовний смак, вивчає фольклорний і художній тексти в культурно-антропологічному просторі, опановує виховні цінності рідного та інших народів.

Отже, аналіз наукових і навчальних праць Любові Мацько дає підстави визначити: щоб формувати у майбутніх учителів

важливі для сьогодення мовно-фахові якості, носієм цих якостей і незаперечним взірцем повинен бути насамперед сам Учитель. Педагог має бути не лише знавцем лінгвістичних законів і літературних тонкощів, а й психологом-практиком, майстром діалогічної взаємодії, що ґрунтується на педагогічному оптимізмі, відкритості, щирості і природності у спілкуванні, сприйнятті учнів як партнерів, прагненні до духовного взаємозбагачення і доказу істинності знання. Саме така мовна особистість учителя здатна формувати мовну особистість учня. Складові педагогічної майстерності Любові Іванівни проявляються в педагогічній діяльності, в мовній майстерності, в самотньому індивідуально-творчому стилі, наставництві. Власне, авторська педагогічна діяльність Любові Іванівни Мацько дозволяє виховувати майбутніх учителів як яскравих особистостей, інтелектуальних і шляхетно вихованих, чутливих до учнів, як майстрів педагогічної дії в інноваційній освіті.

Невід'ємною складовою педагогічної майстерності Любові Мацько є мовна майстерність, яка ґрунтується на орфографічно-пунктуаційній грамотності, стилістичній виразності, комунікативній доцільності й оптимальності. Ідіостиль науковця-лінгвіста в контексті формування наукової мовної культури дослідників розглянемо в наступних публікаціях.

Список використаної літератури

1. Академік АПН України Любов Іванівна Мацько : біобібліографічний покажчик / [упор. Н. І. Тарасова]; Національний педагогічний ун-т імені М.П. Драгоманова. Наукова бібліотека. – К. : НПУ, 2005. – 30 с. – (Серія «Вчені НПУ імені М.П. Драгоманова»).
2. Білецький О. Об одной из очередных задач историко-литературной науки (Изучение истории читателя) / О. Білецький // Білецький О. Збір. творів: у 5-ти тт. – К. : Наукова думка, 1966. – Т. 3. – С. 255–273.
3. Зязюн І. А. Педагогічна психологія у контексті наукових підходів до дослідження проблем освіти / І. А. Зязюн // Учитель мистецьких дисциплін у дискурсі педагогічної майстерності : [монографія] / І. А. Зязюн, Г. Г. Філіпчук, О. М. Отич та ін.; за наук. ред., передм. і післямова О. М. Отич. – Бердянськ : Видавель Ткачук О.В., 2013. – С. 12–30.
4. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність – технологія педагогічної дії [Текст] / Іван Андрійович Зязюн // Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до педагогічної дії : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 20-21 травня 2011р., м. Житомир. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – С. 6–12.

5. Кант И. Антропология с прагматической точки зрения / пер. Н. М. Соколова // Кант Иммануил. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.bim-bad.ru/docs/kant_anthropology.pdf. – Загл. с экрана. – Язык русс.
6. Леонтьев А. А. Основы психолингвистики / А. А. Леонтьев. – М. : Смысл, 2003. – 287 с.
7. Мацько Л. І. Мова наша – українська : навч.- метод. посібн. / Л. І. Мацько, О. М. Семенов, Н. Б. Голуб / [за ред. Л.І. Мацько]. – К. : Богданова А.М., 2011. – 512 с.
8. Мацько Л. Українська мова в освітньому просторі : навч. посібн. [для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»] / Любов Мацько. – К. : Вид-во НТУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – 607 с.
9. Мацько Л. Українська мовна особистість учителя у проекції лінгвокультурологічного аналізу / Любов Мацько // Українська культуромовна особистість учителя: теорія і практика : [монографія] / за ред. Л. І. Мацько, О. М. Семенов. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – С. 7–32.
10. Потебня А. Мысль и язык (фрагменты) – Poetica – Народ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: philologos.narod.ru/potebnja/poteb_lth.htm. – Загл. с экрана. – Язык русс.
11. Потебня О. О. Естетика і поетика слова / О. О. Потебня. – К. : Мистецтво, 1985. – 302 с.
12. Стоунс Э. Психопедагогика. Психологическая теория и практика учения / [пер. с англ.]; под. ред. Н. Ф. Тальзиной. – М. : Педагогика, 1984. – 472 с.

Елена Семенов

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ МАСТЕРСТВО АКАДЕМИКА ЛЮБОВИ МАЦЬКО

В статье акцентируется внимание на составляющих педагогического мастерства академика НАПН Украины Любови Ивановны Мацько, в частности, на языковом мастерстве, самобытному индивидуально-творческом стиле, наставничестве. Авторская педагогическая деятельность Любови Ивановны Мацько позволяет воспитывать будущих учителей, соискателей научной степени как мастеров педагогического действия в инновационном образовании.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, языковое мастерство, педагогическое действие, личность, учитель, Любовь Мацько.

Olena Semenov

ACADEMICIAN LYUDOV MATSKO'S PEDAGOGICAL SKILLS

The article is focused on components academician of NAPS of Ukraine Lyubov Matsko's pedagogical skills in particular on language skills, distinctive individual creative style, mentoring. It is summarized that her research considerations, prognostic ideas serve as theoretical and methodological foundation for research of pedagogical skills as expression of creative personality; and pedagogy, L. Matsko has

enriched pedagogy, linguodidactics with considerable quantity of new axiological meanings of the teaching profession: intelligence, noble manners, spiritual elitism, openness to new knowledge and skills. Lyubov Matsko states that the components of pedagogical skills are professional and educational competence, language skills, distinctive individual creative style, mentoring, trustful professional and educational communication with pupils, students, undergraduates, postgraduate students, teachers, professors, colleagues-scientists, with all who seek to use the Ukrainian language resources efficiently. In the light of Lyubov Matsko's research paradigm, pedagogical experience, and teaching skills some aspects/features of the teacher's personality including language and literature teacher: intellectual elite, highly skilled specialist who has systematic knowledge, skills in linguistics, literature, psychology, pedagogy, and use modern methods of training and education effectively, are outlines. Lyubov Matsko determines an important component of personality, of teacher's linguistic personality, along with value, philosophical, cultural, behavioral, etc.; she considers language skills as the personality ability to present his thoughts on the basis of linguistic standards, to choose the options most successful, accurate in semantic and stylistic ways. Language skill is based on spelling, punctuation literacy, stylistic expression and communicative expediency and optimality. It is proved that the author's pedagogical activity allows educating future teachers, applicants of academic degree as masters of pedagogical action in innovative education.

Keywords: *pedagogical skills, language skills, pedagogical action, personality, teacher, Lyubov Matsko.*

Одержано 22.05.2013 р.